

Egészséges újszülöttek ellátása szülőszobán és a gyermekágy ideje alatt

• Csecsemő- és Gyermekgyógyászati Szakmai Kollégium •

Az irányelvet összeállította: dr. Machay Tamás

Alapvető megállapítások

Az újszülöttek szülőszobán és a gyermekágy idején történő ellátásában egyes osztályok között jelentős különbségek vannak. A „bababarát” kórházak a minimális beavatkozás hívei, egyes osztályokon a vizsgálatok száma túlzott. A hazaadás időpontja szülészeti osztályonként különbözhet. Egyes intézetek a szülés napján távoztatják az újszülöttet, máshol 5 nappal a szülés után adnak csupán haza. Ezen ajánlás a minimálisan szükséges teendőket foglalja össze.

A szülés előtti teendők:

- n* a szülészeti anamnézis gondos felvétele;
- n* felkészülés az esetleges komplikációkra – a tárgyi feltételek biztosítása: az eszközök azonnali, működőképes elérhetősége;
- n* neonatológiában, az újszülött-újraélesztésben jártas, kiképzett szakemberek jelenléte.

Teendők a szülés alatt

A placentáris transzfúzió biztosítása:

- n* hüvelyi szülésnél 1–2 percig célszerű várni a köldökzsinór lefogásával;
- n* sectio caesarea esetén az újszülöttet célszerű a placenta alá helyezni, s a köldökzsinórt 1 perccel később lefogni;
- n* krónikus foetalis distressz klinikai tünetei esetén azonnali köldökzsinór-lefogás javasolt!

Szükség esetén megszületést követően az arteria umbilicalisból vérmintát veszünk Astrup-vizsgálatra.

Teendők a szülés után

- n* Biztosítjuk a meleg környezetet. Szülőszobai átlaghőmérséklet mellett az újszülött maghőmérséklete percenként 0,1 C°-kal csökken!
- n* Az újszülöttet szárazra töröljük.

- n* Az egészséges újszülöttet előmelegített lepedőben az édesanya hasára helyezük (helyezhetjük) (bőrkontaktus).
- n* Steril körülmények között ellátjuk a köldököt, ha ez a szárazra törlés és az anya hasára helyezés előtt nem történt meg (egyszer használatos kapocs).
- n* Meghatározzuk az 1 és az 5 perces Apgar-értéket.
- n* Az édesanyának megmutatjuk a mellre helyezést, és bátorítjuk a korai szoptatásra.
- n* Elvégezzük az újszülött első vizsgálatát. Ennek célszerű az első két életórában megtörténnie!
- n* Az első életórában elvégezzük az újszülött első vizsgálatát, beleértve az orrnyílások, a gyomor és a végbél szondázását.
- n* 1%-os ezüst-acetáttal (alternatív lehetőség: erythromycin 1%-os vagy tetraciklin 1%-os szemcsepp) elvégezzük a szemellátást. Korán célszerű elvégezni (30 percen belül), mert ez a Chlamydia-fertőzést is megelőzi.

Az újszülött első vizsgálata

Az újszülött első vizsgálata a következőkre terjed ki:

- n* a csecsemőgyógyászatban elvárt fizikális vizsgálatok;
- n* testméretek meghatározása;
- n* a gesztációs kor meghatározása;
- n* az újszülöttek intrauterin fejlettségének kategorizálása (eutrófiás, disztrófiás, hipertrófiás);
- n* szülési sérülések detektálása;
- n* a fejlődési rendellenességek regisztrálása;
- n* az újszülött esetleges egyéb betegségeinek felismerése.

Teendők a gyermekágy ideje alatt

Orvosi vizsgálat az első életnapon és a hazaadás előtt:

n az esetlegesen kialakuló icterus mértékének regisztrálására;

n az esetlegesen kialakuló megbetegedés megállapítására.

Az újszülött ápolása:

n történhet „rooming in” rendszerben vagy közös osztályon;

n az újszülötteket naponta fürdetni kell;

n a pelenkázások 3–4 órás időközben történjenek.

Az újszülött táplálása:

n az anyatejes táplálás a kívánatos módszer; a mellre helyezések számát nem célszerű limitálni;

n 5%-os glükózoldat pótlása akkor indokolt, ha az újszülött 4 nap alatt testsúlyának minimum 10%-át elveszíti.

Az újszülött gyógyszeres kezelése a gyermekágy ideje alatt:

n az első és a negyedik életnapon 1–1 mg K-vitamin (Konakion MM) szájon át;

n a BCG-oltás elvégzése.

A szűrővizsgálatok elvégzése a negyedik életnapon, az enteralis táplálás megindulása után történjen.

Teendők hazaadás előtt

n Az ápolószemélyzet győződjön meg arról, hogy az anya szakszerűen ápolja és táplálja újszülöttjét.

n Korai hazaadás esetén a K-vitamin-profilaxis és a szűrővizsgálatok ambuláns biztosítása.